

komme ind under Lovens Ord, „men“ — spørge han endvidere til — „er nu ikke et saadant rentefrit Laan det Samme som en Gave? Naar man opfatter Spørgsmaalet reent, simpelt og praktisk, saa er det dog en Gave, naar man siger til En: Du skal have et rentefrit Laan af 1,000 Rbd. i 20 Aar; det er da en Gave af 800 Rbd.“ Jeg kan virkelig ikke troe, at dette Argument fra den høitærede Ministers Side har været alvorlig meent. Det er dog ganske vist, at et rentefrit Laan ikke kan sættes i Klasse med en Gave. Det var en Sætning, som den, der modtog et saadant rentefrit Laan, vist vilde være meget tilfreds med, men som den, der havde gjort det rentefrie Laan, neppe kunde være tjent med. Den høitærede Minister siger, at den, der saaledes giver En et rentefrit Laan af 1,000 Rbd. i 20 Aar, derved giver ham en Gave af 800 Rbd. Det er ganske sikkert, at der heri indeholdes en Gave; jeg vil nu ikke sige, at det netop er 800 Rbd.; Størrelsen deraf vil beroe paa mange forskellige Omstændigheder. Den høitærede Minister er gaaet ud fra, at Renten var 4 pCt., men det er jo ikke sikkert, at Renten stadig er 4 pCt., og regner man Rentens Rente med, bliver Gaven jo meget større; men det, jeg skal gjøre opmærksom paa, er, at han ikke giver ham de 1,000 Rbd. Saavidt er den høitærede Minister jo heller ikke gaaet, og det er kun det, der paastaas fra min Side, at et rentefrit Laan ikke er en Gave. At der nu kan gives rentefrie Laan af Kirkes Midler, er, som jeg allerede bemærkede ved Sagens første Behandling, Noget, der er bestemt i Christian den Femtes Lov. Det hedder udtrykkeligt i 2—22—79, at de Kirker, der modtage Laan af andre Kirker, skulle svare Renter af disse, forsaavidt de dertil have Evne. Forsaavidt de altsaa ikke dertil have Evne, skal Laanet være rentefrit. Dette er imidlertid, efter hvad jeg nys udviklede, aldeles ikke noget Argument mod min Mening. Det væsentligste Argument, den høitærede Minister benytter, hentes heller ikke fra den ældre Lovgivning. Det vedrører en Optræning, som jeg har tilladt mig at udtale. Jeg havde nemlig bemærket, at skjønt Kirkebestyrelsen ikke i Lovens 2—22—64 kunde have Hjemmel til at gjøre Gaver, var der dog

flere Rettigheder, hvorved de lokale Bestyrelser af formuende Kirker havde indbrømmet, at der blev gjort Gaver af biskes Midler, og dette var blevet approberet af Overbestyrelsen. Den høitærede Minister spurgte i den Anledning: Hvem er Bestyrelsen? og udtalte, at han formener, at den endelige Bestyrelse er hos Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet, og at deraf skulde følge, at Kirke- og Undervisningsministeriet skulde kunne lade formuende Kirker hde Gaver til uformuende Kirker. Forinden jeg besvarer det Spørgsmaal, som den høitærede Minister der opfastede til mig, og det endog i min Egenkab som Medlem af Stiftsprærogatet, skal jeg tillade mig kortelig at yttré min Mening om de overordnede Myndigheds Forhold til de dem underordnede Myndigheder. Det er et Forhold, som betragtes paa meget forskellige Maader. — Der er dem, som i dette Forhold fordre en blind Underkastelse, som derhos ikke alene fordre en Underkastelse med Hensyn til Realiteten, men endog saa drive det saavidt, at de fordre, at man iagttagér en vis Form i sine Andragender, i sine Erklæringer til Ministeren. Der er dem, som med en vis Selvbehagelighed see, om et Andragende er affattet i submissé, underdanige Udtryk, om et Andragende er fyldt med Udtryk, som gunstbehageligst, underdanigst etc. . . .

Formanden: Jeg vilde nødig afbryde den ærede Taler, men jeg kan virkelig ikke skjønne, at dette kan staae i Forbindelse med det foreliggende Forslag.

Ordføreren: Jeg vil blot imødegaae, hvad Ministeren tidligere har sagt.

Formanden: Det er min Mening som Formand.

Ordføreren: Jeg vil blot gjendrive den høitærede Ministers Udtalelser ved dette Lovudkasts første Behandling. Jeg gjentager, at der er de overordnede Myndigheder, der drive Forbringerne til de underordnede Autoriteter i den Henseende til en mærkelig Grad. Det er langt fra mig at mene, at den høitærede Minister gjør dette, men naar jeg omtaler dette, er det